



УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ  
МАЙБУТНЬОГО

# ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО»

## СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Ризик-менеджмент та стійкість територіальних громад»

КАФЕДРА БІЗНЕСУ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПРАВА

<https://uft.in.ua/>

Телефон: +38 (073) 047-26-26

E-mail: [info@uft.in.ua](mailto:info@uft.in.ua)

Викладач – Мірко Наталія Вікторівна, к.н.держ.упр.,  
доцент кафедри бізнесу, адміністрування та права

Галузь знань	D «Бізнес, адміністрування та право»					
Шифр та назва спеціальності	D4 «Публічне управління та адміністрування»					
Назва освітньо-професійної програми	«Публічне управління та адміністрування»					
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)					
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	вибіркова					
Мова викладання	Українська					
Форма навчання	Семестр викладання	Обсяг навчальної дисципліни	Лекції (годин)	Практичні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Підсумковий контроль
Денна	5-8 семестр	120 год, 4 кредитів ЄКТС	32	32	56	Диференційований залік
Заочна	5-8 семестр		10	10	100	

## ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

<b>Анотація дисципліни</b>	Навчальна дисципліна «Ризик-менеджмент та стійкість територіальних громад» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системних знань і практичних навичок щодо ідентифікації, аналізу та управління ризиками у діяльності органів місцевого самоврядування, а також забезпечення стійкості територіальних громад в умовах соціально-економічних, безпекових та екологічних викликів.
<b>Мета і завдання дисципліни</b>	Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти здатності застосовувати інструменти ризик-менеджменту та підходи до підвищення стійкості територіальних громад у процесі публічного управління. Завдання дисципліни: ознайомлення з теоретичними засадами ризик-менеджменту в публічному управлінні; формування навичок ідентифікації та оцінювання ризиків у територіальних громадах; розвиток умінь планування заходів з мінімізації ризиків; набуття практичного досвіду підвищення стійкості громад до кризових ситуацій.
<b>Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна</b>	Здатність ідентифікувати та аналізувати ризики соціального, економічного, екологічного й безпекового характеру на рівні територіальних громад. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення в умовах невизначеності та кризових ситуацій. Здатність застосовувати інструменти ризик-менеджменту для підвищення стійкості та адаптивності територіальних громад. Здатність працювати з аналітичною інформацією, даними та показниками ризиків. Здатність до командної роботи, комунікації та взаємодії зі стейкхолдерами у процесі управління ризиками.
<b>Результати навчання</b>	Пояснювати сутність ризик-менеджменту та концепції стійкості територіальних громад. Визначати основні типи ризиків і загроз розвитку територіальних громад. Аналізувати ризикові ситуації та оцінювати їхній вплив на соціально-економічний розвиток громади. Розробляти базові заходи з управління ризиками та підвищення стійкості громад. Презентувати результати аналізу та пропонувати управлінські рішення з урахуванням принципів сталого розвитку.
<b>Навички Soft skills</b>	<i>Аналітичне мислення та системний підхід:</i> здатність аналізувати ризики, оцінювати їх вплив на розвиток територіальних громад та формувати обґрунтовані управлінські висновки. <i>Командна робота:</i> уміння ефективно взаємодіяти з колегами, представниками органів місцевого самоврядування, громадськістю та іншими стейкхолдерами у процесі управління ризиками. <i>Адаптивність і стресостійкість:</i> здатність діяти в умовах невизначеності, кризових ситуацій та змін,

	зберігаючи професійну ефективність. <i>Відповідальність та прийняття рішень:</i> готовність брати відповідальність за управлінські рішення у сфері ризик-менеджменту та стійкого розвитку громад.
<b>Методи навчання</b>	Опанування змісту дисципліни відбувається шляхом проведення класичних та інтерактивних лекцій із застосуванням мультимедіа, колективних обговорень, дискусій, роботи в мікрогрупах і консультацій з викладачами. При цьому застосовуються такі засоби навчання: інформаційні (підручники і навчальні посібники, у т.ч. електронні), дидактичні (таблиці, навчальні відеофільми, презентації, демонстраційні приклади), технічні (аудіовізуальні засоби, засоби телекомунікацій, мультимедіа тощо).
<b>Матеріально-технічні ресурси</b>	Ноутбук. Мультимедійний проектор. Доступ до глобальної мережі Internet. Хмарні технології підтримки освітнього процесу: Google Classroom / Moodle (підтримка практичних занять). Google Meet / Zoom (онлайн-лекції, практичні заняття)

## ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОНСУЛЬТАЦІЇ

Відповідно до окремого графіка

## ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів	Зміст модулів
<b>Змістовий модуль 1. Теоретичні та методологічні засади ризик-менеджменту</b>	<b>Тема 1.1. Ризики у публічному управлінні та розвитку територіальних громад</b> Поняття ризику та невизначеності у публічному управлінні, класифікація ризиків у діяльності органів влади, ризики соціально-економічного розвитку територіальних громад.
	<b>Тема 1.2. Нормативно-правові та інституційні засади управління ризиками</b> Нормативно-правове забезпечення управління ризиками, повноваження органів місцевого самоврядування у сфері управління ризиками, інституційні механізми забезпечення стійкості територіальних громад.
	<b>Тема 1.3. Методи ідентифікації та оцінювання ризиків</b> Ідентифікація ризиків у діяльності територіальних громад, якісні та кількісні методи оцінювання ризиків, використання ризик-матриць та аналітичних інструментів.
	<b>Тема 1.4. Планування та реалізація заходів з управління ризиками</b> Стратегії реагування на ризики, планування заходів з мінімізації ризиків, моніторинг і контроль ризиків у діяльності органів місцевого самоврядування.

	<p><b>Тема 1.5. Кризове управління та безпекові ризики територіальних громад</b> Поняття кризового управління, безпекові ризики та надзвичайні ситуації, роль органів місцевого самоврядування у реагуванні на кризи.</p>
<p><b>Змістовий модуль 2. Стійкість територіальних громад та практики управління ризиками</b></p>	<p><b>Тема 2.1. Стійкість територіальних громад: сутність та складові</b> Поняття стійкості територіальних громад, соціальна, економічна та інституційна стійкість, показники оцінювання стійкості.</p>
	<p><b>Тема 2.2. Стратегічне планування та управління ризиками розвитку громад</b> Стратегічне планування розвитку територіальних громад, інтеграція ризик-менеджменту у стратегії розвитку, прогнозування ризиків.</p>
	<p><b>Тема 2.3. Економічні, екологічні та соціальні ризики територіальних громад</b> Економічні ризики місцевого розвитку, екологічні ризики та сталий розвиток, соціальні ризики та соціальна згуртованість громад.</p>
	<p><b>Тема 2.4. Партнерство та участь громадськості у підвищенні стійкості громад</b> Роль громадськості у управлінні ризиками, міжсекторне партнерство, комунікація та залучення стейкхолдерів.</p>
	<p><b>Тема 2.5. Оцінювання ефективності управління ризиками та забезпечення стійкості громад</b> Критерії оцінювання ефективності управління ризиками, аналіз результатів реалізації заходів, коригування управлінських рішень відповідно до змін умов.</p>

## СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

### Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР (зі змін. і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР (зі змін. і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
3. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5 лютого 2015 р. № 157-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19>
4. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 р. № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14>

### Основна література:

1. Адміністративне управління територіальними громадами: навч. посіб. / В. М. Бабаєв та кол. авт.; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 292 с.
2. Гобела В. В., Живко З. Б., Леськів Г. З., Мельник С. І. Управління кризовими ситуаціями: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 228 с.

3. Інтегрований підхід до відновлення та розвитку громади: методичні рекомендації для органів місцевого самоврядування / Г. Білявська та ін. / Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні та фінансової підтримки Уряду Швеції. 2024. 63 с. URL: <https://surl.lt/sgbhxu>

4. Кібік О., Слободянюк О., Кузнецова Л. Ризик-менеджмент: навч.-метод. Посібник. Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2024. 84 с.

5. Покатаєв П. С. Основи публічного управління та адміністрування: навч. посіб. для здобувачів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / П. С. Покатаєв, М. А. Латинін, С. В. Степаненко, Г. П. Пасемко, О. М. Таран. Харків: ТОВ «Оберіг», 2024. 240 с.

#### **Допоміжна література:**

1. Берданова О. В., Вакуленко В. М., Валентюк І. В., Ткачук А. Ф. Стратегічне планування розвитку об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. Київ: 2017. 121 с.

2. Європейська хартія місцевого самоврядування: Хартія, Міжнародний документ № 452/97-ВР від 15.07.97. URL: [http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994\\_036](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_036). 5. Методологія стратегічного планування розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні. URL: [https://surdp.eu/uploads/files/SP\\_OTG\\_Methodology\\_UA.pdf](https://surdp.eu/uploads/files/SP_OTG_Methodology_UA.pdf).

3. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>

4. Наумік К. Г., Григоренко А. М., Ушкальов В. В. Організація діяльності державного службовця: Навчальний посібник. Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. 320 с.

5. Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. у трьох томах, м. Київ, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 15-28 квітня 2022 р.; ред. колегія: І.О. Дегтярьова, В.С. Куйбіда, П.М. Петровський та ін., уклад. Т.О. Мельник. Т. 1. К.: ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 213с.

6. Територіальні громади в умовах децентралізації: ризики та механізми розвитку: монографія / за ред. Кравціва В. С., Сторонянської І. З. Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України, 2020. 531 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»).

7. Ткачук А., Ткачук О., Дятленко С. Децентралізація – самоорганізація самореалізація. Матеріали для вчителів і не тільки. К.: ТОВ «Видавництво «Юстон», 2020. 224 с.

#### **Інформаційні джерела та Internet-ресурси:**

1. <https://www.rada.gov.ua/> <https://www.kmu.gov.ua/>

2. <https://www.president.gov.ua/>

3. <https://diia.gov.ua/>

4. <http://decentralization.gov.ua/>

## ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	<b>A</b>	відмінно
80 – 89	<b>B</b>	добре
65 – 79	<b>C</b>	
55 – 64	<b>D</b>	задовільно
50 – 54	<b>E</b>	
35 – 49	<b>FX</b>	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	<b>F</b>	незадовільно з можливістю повторного вивчення дисципліни

## ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання <b>Мін. – 30 б.</b> <b>Макс. – 50 б.</b>	денна форма навчання			заочна форма навчання			Підсумковий контроль <b>Мін. – 20 б.</b> <b>Макс. – 50 б.</b>
	кількість	бал (за одиницю)	всього балів	кількість	бал (за одиницю)	всього балів	
Робота на практичних заняттях	15	2	30	5	2	10	
Презентація результатів виконаних індивідуальних завдань	–	–	–	2	10	20	
Виконання і захист індивідуальних/групових проєктів чи надання сертифіката про проходження курсу за тематикою дисципліни на вибір здобувача	1	20	20	1	20	20	
<b>Всього</b>			<b>50</b>			<b>50</b>	
						<b>100</b>	